

Bruine kiekendieven in opmars

De in Veurne opgerichte hulporganisatie voor broedende bruine kiekendieven in agrarische gebieden, **Harrier Rescue**, sloot haar eerste werkjaar af. Tijd voor een korte balans.

Op zaterdag 29 en zondag 30 april werd door de Natuurwerkgroep De Kerkuil een Harrier-Weekend georganiseerd. Verschillende veldmedewerkers observeerden het grondgebied van Veurne en delen van Nieuwpoort, Diksmuide, Alveringem en Lo-Reninge (Bachten de Kupe). Dit leverde een viertal broedplaatsen op. Op zondag hadden we tegenslag met het weer (regen), zodat we ongetwijfeld een vertekend beeld kregen.

In de maand mei werden in Veurne twee broedgevallen vastgesteld in een perceel (zaad)grasland. Het eerste broedgeval situeerde zich in de Buitenmoeren van Veurne. Met de gebruiker van het grasland werd een overeenkomst gesloten om een vierkant niet te maaien. Het perceel werd in twee beurten gemaaid en het broedsel moest op een relatief korte termijn verschillende keren worden verstoord door de persoon die de beschermingsactie ondernam. Vooreerst voor het opsporen van het nest : dit is nog moeilijker dan in een graanveld, vooral wanneer het gras al begint neer te slaan. Enkel wanneer de bruine kiekendief opvliegt vanuit het nest, is het mogelijk om het nest exact te lokaliseren, zoniet moet er gedurende lange tijd worden gezocht met vertrapping van de vegetatie tot gevolg. De tweede verstoring gebeurt bij het 'afpalen' van het vierkant net voor de maaidag en nadien bij het terug wegnemen, na het maaien, van de bamboestokjes. Opmerkelijk was de vaststelling dat bij het maaien de kiekendief niet opvloog van haar nest, zelfs niet wanneer de tractor dicht bij het vierkant naderde. Enkel wanneer mensen op de grond te dicht kwamen, vloog ze op. Het begon pas mis te lopen bij het schudden van het gras. Hierbij werd er maaisel geworpen op beide kanten van het vierkant en werd bij het verwerken van het gedroogd maaisel over de zijkanten van het vierkant gereden. Op deze manier kwam het nest gedeeltelijk open te liggen en verliet de bruine kiekendief haar nest.

Hetzelfde scenario werd vastgesteld langs de Pistelhoek (broedgeval op 120 m van de autosnelweg !). In dit laatste geval bleef het verpakte gras, door omstandigheden, een dag staan op het perceel. Ook hier was er sprake van nestverlating.

Bij deze twee broedgevallen betrof het geen broedgeval in een gewoon maaigrasland maar een grasland dat werd gebruikt voor de zaadproductie. Deze velden worden vaak iets later gemaaid dan de gewone maaigraslanden (tweede, derde week van mei) waardoor de bruine kiekendieven reeds op eieren zitten. Een twee maaibeurt (met zaadwinning) gebeurt pas in de maand augustus. Bij een maaigrasland dat gemaaid wordt begin mei is dit vaak nog niet het geval. Deze koppels wijken dan gewoon uit naar een graanveld waar ze meer dan twee maanden rustig kunnen verblijven.

In totaal werden 17 broedgevallen (mogelijke, waarschijnlijke en zekere) geregistreerd met een sterk geografisch overzicht van het gebied achter de IJzer (Bachten de Kupe). Dit betekent niet dat buiten deze zone de bruine kiekendief niet tot broeden kwam (in agrarisch gebied). Vaak deed het dit in kleinere rietzones (zoals in de kreken rond Oostende). Weliswaar werden niet alle agrarische gebieden systematisch geïnspecteerd.

In het aantal van 17 zijn ook de twee mislukte broedgevallen in (zaad)grasland begrepen. Deze koppels zijn niet opnieuw beginnen broeden op een andere plaats maar zijn gewoon weggetrokken.

Opvallend ook zijn de geringe tussenkomsten (beschermings-maatregelen) in de maanden juli en augustus, 'dankzij' het slechte weer. Hierdoor werd het dorsen vaak uitgesteld en meestal net lang genoeg om de jongen te laten uitvliegen. Op één plaats in Veurne is er wel een vierkant rond het nest overgelaten (ongeveer een week) bij een broedgeval dat begin mei werd verdreven uit een maaigrasland (met nadien inzaai van mais).

Plaats	Biotoop	Broedzek.	Resultaten	Nest
<i>Houtem</i>	Tarwe	zeker	juvenielen	3 pulli
<i>Eggewaartsk.</i>	Rietveldje	waarschijnlijk	2 maal paartje in biotoop	-
<i>Veurne</i>	Riet	zeker	juvenielen	3 pulli
<i>Bulskamp</i>	Grasland	zeker	verlaten, bij schudden	-
<i>Veurne</i>	Grasland	zeker	verlaten, id.	-
<i>Bulskamp</i>	Tarwe	zeker	min. 1 juveniel	min 1
<i>Bulskamp</i>	Tarwe	zeker	juvenielen	3 pulli
<i>Ramskapelle</i>	Tarwe	zeker	juvenielen zien rondvliegen	-
<i>Ramskapelle</i>	Tarwe	zeker	Id.	-
<i>Wulpen</i>	Tarwe	zeker	Id.	-
<i>Lo</i>	Tarwe	zeker	1 juveniel met adulte	min 1 pulli
<i>Lampernisse</i>	Tarwe	waarschijnlijk	2 maal paartje in geschikt biotoop, balts	-
<i>Oostkerke</i>	Tarwe	waarschijnlijk	2 maal paartje in geschikt biotoop	-
<i>Lo</i>	Tarwe	waarschijnlijk	nestbouw	-
<i>De Moeren Kosterstraat</i>	Tarwe	mogelijk	2 juvenielen in zweeffase in omgeving	-
<i>Beveren a/ Ijzer</i>	Rietveldje	mogelijk	2 maal paartje in biotoop	-
<i>Keiem</i>	Grasland	zeker	jongen dood op nest	3 pulli

Op 31 juli en 1 augustus werden op drie verschillende plaatsen juveniele grauwe kiekendieven waargenomen in de Buitenmoeren en de Moeren van Veurne. Wellicht was er sprake van een broedgeval in het Belgische of het Franse gedeelte van de Moeren, zoals een vijftal jaren terug. Volgend jaar besteden we hier extra aandacht aan.

We proberen ook beter onze zone te inventariseren door per medewerker een gebied af te spreken.

Op zaterdag 28 en zondag 29 april 2001 organiseren we terug een Harrier-Weekend. Hou deze data alvast vrij !